

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 10 (74) жовтень 2019 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковіхін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наумкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяєва В.Л. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Дідух В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло Л.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – кандидат хімічних наук

Військові науки

Можаровський В.М. – доктор військових наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глушченко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці ELibrary.ru

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
GoogleScholar, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.

ЗМІСТ

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Д'яченко І.С. Історичний розвиток символізму та його релігійний аспект.....	151
Карпенко Н.О., Полюк І.С. Лексико-стилістичні трансформації та їх особливості при перекладі текстів офіційно-ділового стилю (двосторонні угоди між Францією та Україною)	155
Левицька Л.Я. Релігійно-міфологічні образи-символи в новелі Людвіга Тіка «Білявий Екберт» (1797).....	161
Лісовська А.Ю., Калита А.А. Контент веб-сайтів і їхня структура	166
Марченко В.В., Різник А.А. Стратегії і тактики досягнення прагматичної мети у англomовному політичному дискурсі	171
Matselyukh Ihor Legitimation through authorization and moral evaluation in discourse analysis of RT news.....	176
Перхач Р.-Ю.Т., Кисіль Д.О. Структурні та семантичні особливості стоматологічних термінів.....	183
Перхач Р.-Ю.Т., Смирнова А.О. Мовні засоби маніпуляції в пресі: контент-аналіз.....	186
Перхач Р.-Ю.Т., Сусудовська М.Р. Семантичний аналіз медичних термінів в інструкціях до лікарських препаратів.....	190
Радчук В.Д., Лебедева Г.В. Семіосфера В. Шекспіра як система авторських художніх кодів.....	194
Саражин А.В., Кравченко Н.К. Ефективність інтегративного методу вивчення англійської мови для «дорослої» аудиторії.....	199
Сидоренко Л.М., Дернава Т.А. Препозитивна афіксація географічних термінів англійської мови.....	203
Цвик Н.П., Калита А.А. Роль ключових слів у формуванні цілісності та зв'язності англomовних науково-технічних текстів.....	207

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Бойко О.В. Актуалізація суб'єктного потенціалу курсантів як провідний напрям у формуванні лідерської компетентності майбутніх офіцерів у вищих військових закладах освіти.....	212
Кашперук Н.А. Формування національно-патріотичної свідомості студентської молоді в умовах сучасного ЗВО (на прикладі історичного факультету МНУ імені В.О. Сухомлинського).....	218

Лукашенко М.В., Горбатюк С.М., Коваль М.І. Методи парадоксів та їх місце у роботі викладача.....	221
Малинка М.М., Александрович Т.З. Врахування специфіки українського менталітету в роботі викладачів вищої школи.....	225
Мачинська Н.І., Оприск М.А. Теоретичні аспекти використання ігрових технологій на уроках в початковій школі.....	229
Мельниченко О.В., Третяк В.О. Вирішення проблем ігрової діяльності в українській педагогічній науці: останнє десятиліття.....	233
Новосельська Н.Т., Клуб Б.В. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до позаурочної виховної роботи: види діяльності, ідеї, результат.....	239
Нос А.С., Крупач І.М. Умови реалізації компетентнісного підходу в процесі навчання учнів початкової школи	244
Saibekov Maksym Christian education of the ruler in the Visigothic Kingdom.....	248
Семенюк В.О., Плотніков Є.О. Методика запобігання мовній атриції у процесі вивчення англійської мови як другої іноземної.....	254
Smolikevych Nadiya, Chernozubova Nadiya Internationalisation features of US higher education.....	259
Стрілець С.І., Коток В.В. Дидактичний мультимедійний контент для Нової української школи «KM Media ED PROFІ».....	263
Суховієнко Н.А. Діти із розладами аутистичного спектру в інклюзивній освіті.....	267
Шевченко Л.О., Калашник О.С. Англійська мова професійного спрямування: історія формування та визначення.....	271
Яремчук Н.Я., Калітовська О.А. Теоретичні засади організації групи продовженого дня в початковій школі.....	276
Яремчук Н.Я., Магера Н.І. Зміст та структура професійно-комунікативної компетентності майбутніх вчителів початкової школи.....	280

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Власенко Т.О., Рябченко А.В. Особливості виробництва молочної продукції в Україні.....	285
Гуцаленко Л.В., Чмелюк Т.В. Облік та його контрольні функції в управлінні дебіторською заборгованістю підприємств.....	291

Демченко К.І. Гендерний розрив у пенсіях та впровадження надбавки до пенсії у моделі пенсійного забезпечення.....	297	Петряєва З.Ф. Забезпечення фінансово- економічної безпеки стратегічного розвитку підприємства.....	319
Zerkal Anastasiia The impact of business partners on commercial awareness and personnel management of enterprises.....	301	Радзівська С.О. Системно-синергетичний підхід у дослідженні структурної взаємозалежності глобалізації та регіоналізації.....	326
Корбутяк А.Г., Кульбачинська І.М. Формування механізму оцінки вартості підприємства.....	305	Сливенко В.А., Коновалова Д.Є. Нові вектори розвитку малого підприємництва в Україні в контексті активізації євроінтеграційних процесів.....	331
Костирко Л.А., Євтушенко М.В. Фінансова результативність як драйвер вартості корпоративних підприємств кондитерської галузі.....	309	Фоя О.В. Макроекономічний аналіз механізму зовнішніх державних запозичень України.....	337
Нікітенко Н.Е. Розробка екскурсійного маршруту в сегменті в'їзного пізнавального туризму.....	316		

CONTENTS

PHILOLOGICAL SCIENCES

Diachenko Iryna The historical development of symbolism and its religious aspect.....	151
Karpenko Nataliia, Polyuk Iryna Lexico-stylistic transformations and their features in translation of official-business-style texts (bilateral agreements between France and Ukraine).....	155
Levytska Lyudmyla Religious-mythological images-symbols in the novel "The Blond Ekbert" (1797) by Ludwig Tieck.....	161
Lisovska Anastasiia, Kalyta Alla Content websites and their structure.....	166
Marchenko Valentyna, Riznyk Anna Strategies and tactics of achieving pragmatic goal in English political discourse.....	171
Matselyukh Ihor Legitimation through authorization and moral evaluation in discourse analysis of RT news.....	176
Perkhach Roksolana-Yustyna, Kysil Daria Structural and semantic features of dental terms.....	183
Perkhach Roksolana-Yustyna, Smyrnova Alona Linguistic methods of manipulation in press: content analysis.....	186
Perkhach Roksolana-Yustyna, Susulovska Marta Semantic-functional features of pharmaceutical terminology: translation aspect.....	190
Radchuk Vitalyi, Lebedeva Hanna W. Shakespeare's semiosphere as a system of the playwright's literary codes.....	194
Sarazhyn Alina, Kravchenko Natalia Efficiency of an integrative method of learning English for adult audience.....	199
Sidorenko Liudmyla, Dernova Tatiana Prefix word formation of geographical terms of the English language.....	203
Tsvyk Nataliia, Kalyta Alla Categories of integrity and connectivity as the main features of English scientific and technical texts.....	207

PEDAGOGICAL SCIENCES

Boiko Oleg Updating the subject potential of customers as leading direction in forming leadership competence of future officers in higher military education institutions.....	212
Kashperuk Nazar Formation of national-patriotic consciousness of student youth in modern higher education institutions (on the example of the historical faculty of the Mykolaiv V.O. Sukhomlynskyi National University).....	218

Lukashenko Maryna, Gorbatiuk Svitlana, Koval Mariia Methods of paradoxes and their place in lecturer's work.....	221
Malynka Mykola, Aleksandrovykh Tetiana Specific character of the Ukrainian mentality in the work of teachers of higher school.....	225
Machunska Nataliia, Oprysk Marta Theoretical aspects of the use of game technologies in primary school lessons.....	229
Melnichenko Olga, Tretiak Vitaliia Solving the problems of gaming activity in Ukrainian pedagogical science: last two decades.....	233
Novoselska Nadia, Klub Bohdanna Preparation of a future primary teacher to extracurricular education work: activities, ideas, results.....	239
Nos Liubov, Krupach Iryna Conditions of implementation of the competent approach in the process of primary school students teaching.....	244
Saibekov Maksym Christian education of the ruler in the Visigothic Kingdom.....	248
Semeniuk Vladyslav, Plotnikov Yevhen Methodology for preventing language attribution in the process of learning an English language as another foreign.....	254
Smolikevych Nadiya, Chernozubova Nadiya Internationalisation features of US higher education.....	259
Strilets Svitlana, Kotok Viktoriia The «KM Media ED PROFI» didactic multimedia content for the New Ukrainian School.....	263
Sukhoviienko Natalya Children with autistic spectrum disorders in inclusive education.....	267
Shevchenko Liudmyla, Kalashnyk Oksana English for specific purposes: history and definitions.....	271
Yaremchuk Nataliya, Kalitovska Olena Theoretical principles of organization of the extra day group in primary school.....	276
Yaremchuk Nataliya, Mahera Nataliia Contents and structure of professional-communicative competence of future primary schools.....	280

ECONOMIC SCIENCES

Vlasenko Tetiana, Riabchenko Alona Features of dairy production in Ukraine.....	285
Hutsalenko Liubov, Chmeliuk Tetiana Accounting and control functions in receivable management of enterprises.....	291
Demchenko Karyna The gender gap in pensions and the implementation of the pension supplement in the model of pension provision.....	297

Zerkal Anastasiia The impact of business partners on commercial awareness and personnel management of enterprises.....	301	Petriaieva Zoia Ensuring the financial and economic security of the strategic development of the enterprise....	319
Korbutiak Alina, Kulbachynska Inna Forming of enterprise value estimation mechanism.....	305	Radziyevska Svitlana System-synergetic approach to the study of structural interdependence between globalization and regionalization.....	326
Kostyrko Lidiia, Yevtushenko Maryna Financial performance as a driver for the value of corporate confectionery businesses.....	309	Slivenko Vyacheslav, Konovalova Diana New vectors of small entrepreneurship development in Ukraine in the context of the activization of european integration processes...	331
Nikitenko Nataliia Features of immediate tourist tourism.....	316	Foya Olga Macroeconomic analysis of the external public debt of Ukraine.....	337

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-10-74-54>

УДК 373,2:796.11(477)

Мельниченко О.В., Третяк В.О.
Київський університет імені Бориса Грінченка**ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УКРАЇНСЬКІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ: ОСТАННЄ ДЕСЯТИЛІТТЯ**

Анотація. Досліджено проблеми, які вирішувалися в теорії ігрової діяльності дошкільників науковцями України, серед яких виокремлені: теоретичні засади походження гри, історичний аспект використання дитячої гри в дошкільному вихованні, вплив педагогічних теорій зарубіжних фахівців з дошкільного виховання на розвиток педагогіки гри дітей дошкільного віку, психологічні витоки педагогічної теорії ігрової діяльності та інші. Визначено провідні наукові центри розвитку теорії ігрової діяльності дошкільників в Україні. Систематизовано напрями розроблення методичних розробок, навчальних посібників, педагогічних збірок з проблем ігрової діяльності дошкільників, серед яких: ігри для дошкільників загальноорозважального спрямування, розвиваючі ігри для дошкільників, ігри спрямовані на розвиток дошкільників з особливими освітніми потребами, ігри, спрямовані на розвиток мовлення дошкільників, ігри дошкільників на піску, рухливі ігри дошкільників та ін.

Ключові слова: гра, ігрова діяльність, дошкільники, напрями педагогічних досліджень, дошкільне виховання, педагогічні теорії, дошкільний заклад, дошкільна освіта, початкова освіта, розумовий розвиток дитини.

Melnychenko Olga, Tretiak Vitaliia
Kiev Boris Grinchenko University**SOLVING THE PROBLEMS OF GAMING ACTIVITY
IN UKRAINIAN PEDAGOGICAL SCIENCE: LAST TWO DECADES**

Summary. The problems that were solved in the theory of the game activity of preschool children by scientists of Ukraine are investigated, among them: the theoretical foundations of the origin of the game; the historical aspect of the use of children's games in preschool education; the influence of pedagogical theories of foreign preschool education specialists on the development of pedagogy for the game of preschool children; psychological sources of the pedagogical theory of game activity; the nature, role and place of children's play in the structure of the educational process in a preschool institution, conditions and warnings regarding the use of the game in preschool education; game activity in the context of continuity of preschool and primary education; software and methodological support for the game activities of preschool children in Ukraine; the speech development of preschoolers with the pedagogical capabilities of the game; training teachers for use in the educational process of modern gaming technologies; the relationship of traditional children's games with the culture of the Ukrainian people; the effectiveness of computer games in the mental development of a child of preschool age; pedagogical problems of health improvement of preschool children in the process of playing activity; social adaptation and the formation of social and communicative competence of preschoolers by means of game activity; using the game as a means of generating a preschooler's interest in learning activities; fostering independence in children of preschool age in play activities; the formation of the primary economic experience of senior preschoolers in gaming; the formation of worldview in children of six years of age by means of game activity; the formation of preserving competence of preschoolers by means of gaming activities; outdoor games in the system of physical education of preschool children. The leading centers for the development of the theory of the game activity of preschool children in Ukraine are identified. The directions of the development of methodological developments, teaching aids, pedagogical collections on the problems of the game activity of preschoolers are systematized, among which are: games for preschoolers of a general entertainment direction; educational games for preschoolers; games aimed at the development of preschool children with special educational needs; games aimed at developing the speech of preschoolers; games of preschool children in the sand; outdoor games of preschoolers.

Keywords: game, game activity, preschool children, areas of pedagogical research, preschool education, pedagogical theories, preschool institution, preschool education, primary education, mental development of the child.

Постановка проблеми. Проблемам ігрової діяльності дошкільників у педагогічній науці приділена певна увага, однак результати наукових пошуків далеко не завжди є відомими широкому загалу науковців та практиків у зв'язку з недосконалою організацією поширення наукових досягнень та їхньою популяризацією. У зв'язку з цим, нами здійснено аналіз наукових публікацій з проблеми дослідження з метою виправлення вищезначеної ситуації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Схожі дослідження, спрямовані на систематизацію питань розв'язуваних у теорії ігрової діяльності здійснювалися окремими науковцями

при підготовці дисертаційних досліджень, однак вони велися недостатньо повно, адже стосувалися лише безпосереднього напрямку, питання якого вирішувалися у їхньому дослідженні.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Здійснений нами аналіз включає роботи вітчизняних авторів, систематизовані відомості про зміст дисертаційних та монографічних досліджень, а також досліджень викладених у статтях, що були надруковані за темою дослідження на теренах України за останнє десятиліття.

Метою статті є систематизація та аналіз основних проблем, що вирішувалися у публікаціях

ях науковців на теренах України у педагогічній теорії ігрової діяльності, а також з'ясування провідних закладів вищої освіти та науки України, де така теорія отримала найбільший розвиток.

Виклад основного матеріалу. За останнє десятиліття зусилля науковців педагогів та практиків спрямовувалися на розв'язання різноманітних проблем теорії ігрової діяльності дошкільників, серед найбільш типових можемо виділити такі.

Теоретичні засади походження гри досліджувала у своїх публікаціях С.О. Довбня. Так, авторка в одній із своїх статей [1], висвітлює проблему підготовки студентів до методологічного забезпечення наукових досліджень і обґрунтувала теорію ігрової діяльності дошкільників як основну вихідну позицію наукового пошуку. А в іншій статті «Гра як історико-педагогічний феномен» [2], зазначила, що ігрова діяльність – це динамічна система взаємодії дитини з навколишнім середовищем, у процесі якої відбувається його пізнання, засвоєння культурно-історичного досвіду і формування дитячої особистості.

Значною подією у науковій літературі стали роботи Н.В. Кудикіної, присвячені теоретичним питанням ігрової діяльності. У своїй ґрунтовній монографії [3], Н.В. Кудикіна виклала науково забезпечену теорію ігрової діяльності дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Авторкою охарактеризована сутність гри, обґрунтована психологічна структура ігор різних видів, здійснена їх класифікація; висвітлений механізм трансформації гри у продуктивну діяльність; розкриті специфіку методики керівництва інтелектуальними іграми дітей молодшого шкільного віку.

Історичному аспекту ігрової діяльності присвячена монографія Б.В. Год «Дитячі ігри: (від Античності до початку ранньомодерного часу)» [4].

Психологічні витoki педагогічної теорії ігрової діяльності були предметом розгляду Л.Є. Азарової, Г.В. Беленької, Ю.О. Волинець, С.А. Саяпної, Н.В. Стаднік, Д.Б. Усик, Н.Л. Франчук, М.О. Чулошнікової. Так, С.А. Саяпніна у своїй публікації [5], розкрила основні тенденції розвитку теорії гри в дошкільній педагогіці у 1920-1930-ті рр., а М.О. Чулошнікова у статті [6], виокремила сутнісні риси й особливості гри.

У дисертаційному дослідженні [7] Д.Б. Усика, розглянуті психологічні особливості саморегуляції поведінки старших дошкільників у сюжетно-рольовій грі.

У статті «Організація ігрової діяльності дошкільників як соціально-педагогічна проблема» [8] Л.Є. Азарова та Н.Л. Франчук, розглянули гру як вид креативної діяльності людини, у процесі якої в уявній формі відтворюються способи дій з предметами, стосунки між людьми, відбуваються важливі зміни у психіці дошкільника й розвиваються процеси, що готують його перехід до нового, вищого щаблю розвитку.

У методичному посібнику [9] Н.В. Стаднік, Г.В. Беленька, Ю.О. Волинець, запропонована система розвивально-ігрових занять з ейдетики для дітей старшого дошкільного віку.

Сутність, роль і місце дитячої гри у структурі навчально-виховного процесу в дошкільному закладі досліджували Н.Я. Кушнірик,

Т. Пантюк, М. Пантюк. Так, Н.Я. Кушнірик у своїй статті [10], показала необхідність гри у житті кожної дитини дошкільного віку, вплив багатьох чинників на формування особистості в процесі гри та розкрила особливості дитячої гри.

Т. Пантюк та М. Пантюк оприлюднили навчальний посібник «Організація ігрової діяльності у дошкільному віці» [11], для студентів закладів вищої освіти педагогічного спрямування.

Ігрова діяльність в контексті наступності дошкільної та початкової освіти була предметом розгляду Н.В. Гавриш, К.В. Карасьової, Н.В. Кудикіної, Т.О. Піроженко, Г.С. Тарасенко, О.В. Чепки. Так, у ґрунтовному навчально-методичному посібнику «Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти» за редакцією Г.С. Тарасенко [12], розв'язувалися проблеми реалізації наступності дошкільної та початкової освіти.

Окремі проблеми ігрової діяльності дошкільників, розглядала О.В. Чепка у монографії «Наступність ігрових форм навчальної діяльності в умовах навчально-виховного комплексу «Школа – дошкільний навчальний заклад» [13].

Навчально-методичний посібник [14] Т.О. Піроженко та К.В. Карасьової присвячений ігровій діяльності дітей старшого дошкільного віку.

Програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку досліджувалося у низці публікацій С.О. Довбні. Так, авторка у одній із своїх статей [15], зазначила, що якісні зміни розвитку цивілізації у ХХІ ст., зміни у житті кожної пересічної особистості вимагають реформування всіх ланок освітньої системи України, у тому числі і дошкільної. У іншій публікації [16] С.О. Довбня розглянула історичні етапи у контексті створення програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності. Третя публікація [17] присвячена тенденціям розвитку програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку в Україні. У четвертій статті [18] С.О. Довбня здійснила теоретичний аналіз проблеми трансформації програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку в педагогічній теорії і практиці дошкільних навчальних закладів (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.).

Трансформації програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) присвячена дисертація С.О. Довбні [19].

Мовленнєвий розвиток дошкільників педагогічними можливостями гри був предметом розгляду в публікаціях А.М. Богуш, Г.П. Ватаманюк. Так, у публікації А.М. Богуш «Мовленнєвий супровід словесних ігор» [20], наведена характеристика словесних ігор, спрямованих на вирішення мовленнєвих завдань, також визначено поняття «словесна гра»; у дисертаційному дослідженні [21] Г.П. Ватаманюк розглянула формування комунікативних умінь старших дошкільників у процесі музично-ігрової діяльності; за результатами цього дослідження авторка опублікувала навчальний посібник [22].

Педагогічні проблеми оздоровлення дошкільників у процесі ігрової діяльності досліджувалися у статті [23] О.А. Шлапаченко, авторкою запропоновано розроблену у дитячому спеціалі-

зованому клінічному санаторії «Хаджибей» МОЗ України реабілітаційно-корекційну програму з використанням рухливих ігор.

Соціальна адаптація та формування соціально-комунікативної компетенції дошкільників засобами ігрової діяльності були предметом розгляду М.М. Айзенбарт, М.Р. Єфіменко, С.Є. Лупаренко. У ґрунтовній монографії М.Р. Єфіменко «Методичні засади формування соціальної адаптованості дошкільників засобами ігрової діяльності» [24], досліджені закономірності впливу соціуму на формування соціальної адаптації дітей дошкільного віку; С.Є. Лупаренко оприлюднила посібник для викладачів педагогічних вищих навчальних закладів «Організація дозвілля дітей у дитячій ігротеці» [25]; М.М. Айзенбарт захистила дисертацію «Формування соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку в процесі ігрової діяльності» [26].

Виховання самостійності у дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності досліджувалося М.В. Савченко. В одній із статей [27] М.В. Савченко, проаналізовані виховні можливості ігрової діяльності в контексті розвитку самостійності у дітей старшого дошкільного віку, а дисертація М.В. Савченко безпосередньо присвячена розв'язанню проблеми виховання самостійності у дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності [29].

Формування здоров'язберезувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності було предметом розгляду В.Т. Бутенко. У своїй дисертації [29] авторка розв'язувала проблеми підготовки майбутніх вихователів до формування здоров'язберезувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності.

Рухливі ігри в системі фізичного виховання дошкільнят досліджували у своїх чисельних публікаціях А.Я. Вольчинський, Н.О. Вольчинська, О.Є. Конох, О.О. Малімон, Я.А. Смаль, О.А. Шлапаченко. Так, А.Я. Вольчинський та Н.О. Вольчинська у монографії «Українські народні рухливі ігри в системі фізичного виховання дошкільнят» [30], показали значення народних ігор як засобу всебічного розвитку дітей. У спільній статті [31] А.Я. Вольчинського, О.О. Малімон, Н.О. Вольчинської, показано вплив рухливих ігор на фізичний стан дітей віком 5-6 років та їх рухову підготовленість.

У статті Н.О. Вольчинської [32], показано вплив рухливих ігор на фізичний стан дітей віком 5-6 років та їх фізичний розвиток. А у спільній публікації [33] А.Я. Вольчинського, О.О. Малімон, Я.А. Смаль, визначена провідну роль українських народних рухливих ігор у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Навчально-методичний посібник «Спортивні ігри – дошкільникам» [34], підготовлений О.Є. Конох, може стати у нагоді як науковцям так і практикам.

Останні 10 років в Україні науковцями, методистами, вихователями та ентузіастами педагогічної справи було підготовлено низку методичних розробок, навчальних посібників, педагогічних збірок з проблем ігрової діяльності дошкільників та розваг у дитячих садках, серед таких публікацій варто вказати:

– ігри для дошкільників загальноорозважального спрямування: К. Карасьова, Т. Піроженко

«Світ дитячої гри» (2010 р.), «Ігровий простір дитини» (2011 р.), «Самодіяльні ігри дитини» (2010 р.); М.Б. Гуска, М.В. Гуска, В.Й. Мазур «Ігри та забави від народження до школи» (2016 р.);

– розвиваючі ігри для дошкільників: К. Крутій, Н. Маковецька «Скарбничка ігор для розумних батьків і кмітливих дітлахів» (2010 р.); С.М. Петренко «Конструювання з будівельного матеріалу в дитячому садку» (2010 р.); О.А. Листопад «Розвиток творчого потенціалу дітей раннього віку: творчі завдання, ігри, забавлянки» (2012 р.); Г.В. Беленька та інші автори (заг. ред. Н.В. Кудикіної) «Ігрова діяльність у дошкільній освіті п'ятирічних дітей (педагогічний супровід до програми «Дитина»)» (2013 р.); Т.В. Наумчук, Г.С. Шиманська «Універсальні дидактичні ігри для дітей від 2 до 6 (7) років» (2014 р.); О.О. Лопатіна, М.В. Скребок «600 творчих ігор для дошкільнят і школярів» (2012 р.).

– ігри спрямовані на розвиток дошкільників з особливими освітніми потребами: І.В. Гладченко «Програмно-методичний комплекс «Формування ігрової діяльності у дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю» (2012 р.); С.В. Кондукова, В.О. Кондратенко «Формування сенсорних здібностей дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення засобом ігрової діяльності» (2011 р.).

– ігри, спрямовані на розвиток мовлення дошкільників: А. Богуш, Н. Луцан «Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи» (2014 р.).

Отже, за останні два десятиліття зусилля науковців педагогів та практиків спрямовувалися на розв'язання різноманітних *теоретичних та прикладних проблем ігрової діяльності дошкільників*, серед яких: теоретичні засади походження гри (С.О. Довбня, Н.В. Кудикіна); історичний аспект використання дитячої гри в дошкільному вихованні (Б.В. Год, Н.В. Кудикіна); психологічні витoki педагогічної теорії ігрової діяльності (Л.Є. Азарова, Г.В. Беленька, Ю.О. Волинець, С.А. Саяпіна, Н.В. Стаднік, Д.Б. Усик, Н.Л. Франчук, М.О. Чулошнікова); сутність, роль і місце дитячої гри у структурі навчально-виховного процесу в дошкільному закладі, умови й застереження щодо застосування гри в дошкільній освіті (Н.Я. Кушнірик, Т. Пантюк, М. Пантюк); ігрова діяльність в контексті наступності дошкільної та початкової освіти (Н.В. Гавриш, К.В. Карасьова, Н.В. Кудикіна, Т.О. Піроженко, Г.С. Тарасенко, О.В. Чепка); програмно-методичне забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку в Україні (С.О. Довбня); мовленнєвий розвиток дошкільників педагогічними можливостями гри (А.М. Богуш, Г.П. Ватаманюк); педагогічні проблеми оздоровлення дошкільників в процесі ігрової діяльності (О.А. Шлапаченко); соціальна адаптація та формування соціально-комунікативної компетенції дошкільників засобами ігрової діяльності (М.М. Айзенбарт, М.Р. Єфіменко, С.Є. Лупаренко); виховання самостійності у дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності (М.В. Савченко); формування здоров'язберезувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності (В.Т. Бутенко); рухливі ігри в системі фізичного виховання дошкільнят (А.Я. Вольчинський, Н.О. Вольчинська, О.Є. Конох, О.О. Малімон, Я.А. Смаль, О.А. Шлапаченко).

Основними науковими центрами розвитку теорії ігрової діяльності дошкільників є провідні заклади вищої освіти та науки України, зокрема: Інститут педагогіки НАПН України, Інститут проблем виховання НАПН України, Інститут психології імені Г.С. Костюка АПН України, Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова, Київський університет ім. Бориса Грінченка, Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Полтавський національний педагогічний університет імені Володимиря Короленка, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

Список літератури:

1. Довбня С.О. Теоретичні засади ігрової діяльності дошкільників: аспект підготовки студентів до методологічного забезпечення наукових досліджень. *Наука і освіта*. 2010. № 7. С. 91–94.
2. Довбня С.О. Гра як історико-педагогічний феномен. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2011. Вип. 9. С. 245–249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2011_9_47 (дата звернення: 20.10.2019).
3. Кудикіна Н.В. Теорія ігрової діяльності дітей : монографія ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2012. 235 с.
4. Год Б.В. Дитячі ігри : (від Античності до початку ранньомодерного часу) ; Полтав. нац. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка. Полтава : ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2015. 182 с.
5. Саяшина С.А. Розвиток теорії гри в дошкільній педагогіці. *Наука і освіта*. 2011. № 4. С. 370–373.
6. Чулошнікова М.О. Умови й застереження щодо застосування гри в дошкільній освіті. *Наука і освіта*. 2011. № 4. С. 469–473.
7. Усик Д.Б. Психологічні особливості саморегуляції поведінки старших дошкільників у сюжетно-рольовій грі : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків, 2013. 19 с.
8. Азарова Л.Є., Франчук Н.Л. Організація ігрової діяльності дошкільників як соціально-педагогічна проблема. *Збірник наукових праць «Vzdelávanie a spoločnosť (Освіта та суспільство)» Прешовського університету в Прешові*. 2016. С. 9–16. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/13542> (дата звернення: 20.10.2019).
9. Система розвивально-ігрових занять з ейдетики для дітей старшого дошкільного віку : метод. посіб. / уклад. Н.В. Стаднік, Г.В. Беленька, Ю.О. Волинець. Київ : Компрінт, 2018. 104 с.
10. Кушнірик Н.Я. Гра як важливий засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку. *Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки*. 2010. Вип. 176. С. 79–82.
11. Пантюк Т., Пантюк М. Організація ігрової діяльності у дошкільному віці : навч. посіб.; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2011. 145 с.
12. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : навч.-метод. посіб. / Г.С. Тарасенко, Н.В. Гавриш, Н.В. Кудикіна та ін.; ред. Г.С. Тарасенко. Київ : Слово, 2010. 318 с.
13. Чепка О.В. Наступність ігрових форм навчальної діяльності в умовах навчально-виховного комплексу «Школа – дошкільний навчальний заклад»; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань : Сочінський : Візаві, 2011. 255 с.
14. Піроженко Т.О., Карасьова К.В. Ігрова діяльність дошкільника. Старший дошкільний вік : навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2014. 95 с.
15. Довбня С.О. Вітчизняний досвід програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку в Україні (II половина ХХ ст. – початок ХХІ ст.) як історико-педагогічна проблема. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти* : зб. наук. пр. 2011. Вип. 1(44). С. 111–114.
16. Довбня С. Вплив психолого-педагогічних чинників на формування програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2012. Ч. 1. С. 96–102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprudp_2012_1_15 (дата звернення: 20.10.2019).
17. Довбня С.О. Тенденції розвитку програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку в Україні (др. пол. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.). *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Сер. : Психолого-педагогічні науки*. 2012. № 3. С. 150–153. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2012_3_41 (дата звернення: 20.10.2019).
18. Довбня С. Еволюція програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку. *Людознавчі студії. Педагогіка*. 2017. Вип. 4. С. 82–95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lstud_2017_4_11 (дата звернення: 20.10.2019).
19. Довбня С.О. Трансформації програмно-методичного забезпечення ігрової діяльності дітей дошкільного віку (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 ; Держ. закл. «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». Одеса, 2015. 20 с.
20. Богуш А.М. Мовленнєвий супровід словесних ігор. *Наука і освіта*. 2010. № 4/5. С. 87–90.
21. Ватаманюк Г.П. Формування комунікативних умінь старших дошкільників у процесі музично-ігрової діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 ; Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського. Одеса, 2014. 20 с.
22. Ватаманюк Г.П. Формування комунікативних умінь старших дошкільників у процесі музично-ігрової діяльності: практичний аспект : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Друк-Сервіс, 2014. 156 с.
23. Шлапаченко О.А. Рухливі ігри як засіб активізації процесів мислення у дітей 5-8 років зі спастичною диплегією. *Наука і освіта*. 2009. № 1/2. С. 209–213.
24. Сфіменко М.Р. Методичні засади формування соціальної адаптованості дошкільників засобами ігрової діяльності : монографія. Донецьк : Ноулідж, Донець, вид-ня, 2012. 95 с.
25. Лупаренко С.Є. Організація дозвілля дітей у дитячій ігротечі : посіб. для викладачів пед. ВНЗ ; Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. Харків : б. в., 2014. 39 с.
26. Айзенбарт М.М. Формування соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку в процесі ігрової діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 ; Держ. заклад «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». Одеса, 2016. 20 с.
27. Савченко М.В. Вплив ігрової діяльності на виховання самостійності в дітей дошкільного віку. *Наука і освіта*. 2011. № 4. С. 358–361.

28. Савченко М.В. Виховання самостійності у дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 ; Держ. закл. «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». Одеса, 2014. 20 с.
29. Бутенко В.Г. Підготовка майбутніх вихователів до формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. Суми, 2018. 20 с.
30. Вольчинський А.Я., Вольчинська Н.О. Українські народні рухливі ігри в системі фізичного виховання дошкільнят : монографія ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2009. 148 с.
31. Вольчинський А.Я., Малімон О.О., Вольчинська Н.О. Підвищення рухової активності дошкільнят засобом українських народних ігор. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2010. № 4. С. 31–34.
32. Вольчинська Н.О. Реалізація ігрового методу в навчанні дітей дошкільного віку основних умінь і навичок. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2011. № 1. С. 33–36.
33. Вольчинський А.Я., Малімон О.О., Смалъ Я.А. Фізичне виховання дошкільників засобами гри. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2011. № 3. С. 52–55.
34. Конох О.Є. Спортивні ігри – дошкільникам : навч.-метод. посіб. ; Держ. ВНЗ «Запоріж. нац. ун-т». Запоріжжя : Акцент, 2013. 217 с.

References:

1. Dovbnia, S.O. (2010). Teoretychni zasady ihrovoi diialnosti doshkilnykiv: aspekt pidhotovky studentiv do metodolohichnoho zabezpechennia naukovykh doslidzhen [Theoretical foundations of the game activities of preschoolers: the aspect of preparing students for methodological support of scientific research]. *Nauka i osvita*, no. 7. pp. 91–94.
2. Dovbnia, S.O. (2011). Hra yak istoryko-pedahohichnyi fenomen [The game as a historical and pedagogical phenomenon]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka*, vol. 9. pp. 245–249. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2011_9_47 (accessed 20 October 2019).
3. Kudykina, N.V. (2012). *Teoriia ihrovoi diialnosti ditei* [The theory of children's play activity]. Kyiv : Kyiv un-t im. V. Hrinchenka. (in Ukrainian)
4. Hod, B.V. (2015). *Dytiachi ihry: (vid Antychnosti do pochatku rannomodernoho chasu)* [Children's games: (from Antiquity to the beginning of early modern time)]. Poltava : Poltav. nats. ped. un-t im. V.H. Korolenka. (in Ukrainian)
5. Saiapina, S.A. (2011). Rozvytok teorii hry v doshkilni pedahohitsi [The development of game theory in preschool pedagogy]. *Nauka i osvita*, no. 4, pp. 370–373.
6. Chuloshnikova, M.O. (2011). Umovy y zasterezhennia shchodo zastosuvannia hry v doshkilni osviti [Conditions and warnings regarding the use of the game in preschool education]. *Nauka i osvita*, no. 4, pp. 469–473.
7. Usyk, D.B. (2013). *Psykhologichni osoblyvosti samorehulatsii povedinky starshykh doshkilnykiv u siuzhetnolovii hri* [Psychological features of self-regulation of the behavior of older preschoolers in the role-playing game]. Kharkiv : Khark. nats. ped. un-t im. H.S. Skovorody. (in Ukrainian)
8. Azarova, L.Ye., Franchuk, N.L. (2016). Orhanizatsiia ihrovoi diialnosti doshkilnykiv yak socialno-pedahohichna problema [Organization of the game activity of preschoolers as a socio-pedagogical problem]. *Zbirka naukovykh prats «Vzdelávanie a spoločnosť (Osvita ta suspilstvo)» Preshovskoho universytetu v Preshovi*. 2016. pp. 9–16. Available at: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/13542> (accessed 20 October 2019).
9. Stadnik, N.V., Bieliienka, H.V., Volynets, Yu.O. (2018). *Systema rozvyvalno-ihrovyykh zaniat z eidetyky dlia ditei starshoho doshkilnoho viku* [The system of developing game classes in eidetic for children of preschool age]. Kyiv : Kompyrnt. (in Ukrainian)
10. Kushniryk, N.Ya. (2010). Hra yak vazhlyvyi zasib vsebichnoho rozvytku ditei doshkilnoho viku. [The game as an important means of the comprehensive development of preschool children]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Ser. : Pedahohichni nauky*. Vol. 176, pp. 79–82.
11. Pantiuk, T., & Pantiuk, M. (2011). *Orhanizatsiia ihrovoi diialnosti u doshkilnomu vitsi* [Organization of gaming activities in preschool age]. Drohobych : Derzh. ped. un-t im. Ivana Franka. (in Ukrainian)
12. Tarasenko, H.S., Havrysh, N.V., & Kudykina, N.V. (2010). *Orhanizatsiia dytiachoi ihrovoi diialnosti v konteksti nastupnosti doshkilnoi ta pochatkovoï osvity* [Organization of children's activities in the context of the continuity of preschool and primary education]. Kyiv : Slovo. (in Ukrainian)
13. Chepka, O.V. (2011). *Nastupnist ihrovyykh form navchalnoi diialnosti v umovakh navchalno-vykhovnoho kompleksu «Shkola – doshkilnyi navchalnyi zaklad»* [Continuity of game forms of educational activity in the conditions of the educational complex «School – preschool educational institution»]. Uman : Sochynskyi: Vizavi; Uman. derzh. ped. un-t im. P. Tychny. (in Ukrainian)
14. Pirozhenko, T.O., & Karasova, K.V. (2014). *Ihrova diialnist doshkilnyka. Starshyi doshkilnyi vik* [Game activity of a preschooler. Senior preschool age]. Kyiv : Heneza. (in Ukrainian)
15. Dovbnia, S.O. (2011). Vitchyzniani dosvid prohramno-metodychnoho zabezpechennia ihrovoi diialnosti ditei doshkilnoho viku v Ukraini (II polovyna KhKh st. – pochatok XXI st.) yak istoryko-pedahohichna problema [Domestic experience in the methodological support of the game activities of preschool children in Ukraine (II half of the XX century – the beginning of the XXI century) as a historical and pedagogical problem]. *Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity*, vol. 1(44), pp. 111–114.
16. Dovbnia, S. (2012). Vplyv psykhologo-pedahohichnykh chynnykiv na formuvannia prohramno-metodychnoho zabezpechennia ihrovoi diialnosti ditei doshkilnoho viku u druhii polovyni XX – na pochatku KhKhI stolittia [The influence of psychological and pedagogical factors on the formation of software and methodological support for the game activities of preschool children in the second half of the XX – early XXI centuries]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu*, vol. 1. pp. 96–102. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpu2012_1_15 (accessed 20 October 2019).
17. Dovbnia, S.O. (2012). Tendentsii rozvytku prohramno-metodychnoho zabezpechennia ihrovoi diialnosti ditei doshkilnoho viku v Ukraini (dr. pol. XX st. – poch. XXI st.) [Development trends of software and methodological support for the game activities of preschool children in Ukraine (second half of the twentieth century – the beginning of the twenty-first century)]. *Naukovi zapysky Nizhynskoho derzhavnogo universytetu im. Mykoly Hoholia. Ser. : Psykhologo-pedahohichni nauky*, no. 3. pp. 150–153. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp2012_3_41 (accessed 20 October 2019).

18. Dovbnia, S. (2017). Evoliutsiia prohramovo-metodychnoho zabezpechennia ihrovoi diialnosti ditei doshkilnogo viku. Liudynoznavchi studii [The evolution of software and methodological support for the game activities of preschool children]. *Pedahohika*, vol. 4, pp. 82–95. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lstud_2017_4_11 (accessed 20 October 2019).
19. Dovbnia, S.O. (2015). *Transformatsii prohramovo-metodychnoho zabezpechennia ihrovoi diialnosti ditei doshkilnogo viku (druha polovyna XX – pochatok XXI stolittia)* [Transformation of the software and methodological support for the game activities of preschool children (second half of the XX – beginning of the XXI century)]. Odesa : Derzh. zakl. «Pivdenoukr. nats. ped. un-t im. K.D. Ushynskoho». (in Ukrainian)
20. Bohush, A.M. (2010). Movlennieviy suprovid slovesnykh ihor [Speech accompaniment of word games]. *Nauka i osvita*, no. 4/5, pp. 87–90.
21. Vatamaniuk, H.P. (2014). *Formuvannia komunikatyvnykh umin starshykh doshkilnykiv u protsesi muzychno-ihrovoi diialnosti* [The formation of communicative skills of senior preschoolers in the process of musical game activity]. Odesa : Pivdenoukr. nats. ped. un-t im. K.D. Ushynskoho. (in Ukrainian)
22. Vatamaniuk, H.P. (2014). *Formuvannia komunikatyvnykh umin starshykh doshkilnykiv u protsesi muzychno-ihrovoi diialnosti* [The formation of communicative skills of senior preschoolers in the process of musical game activity]. Kamianets-Podilskyi : Druk-Servis. (in Ukrainian)
23. Shlapachenko, O.A. (2009). Rukhlyvi ihry yak zasib aktyvizatsii protsesiv myslennia u ditei 5-8 rokiv zi spastychnoiu dyplehiiu [Outdoor games as a means of enhancing thinking processes in children 5 to 8 years old with spastic diplegia]. *Nauka i osvita*, no. 1/2, pp. 209–213.
24. Yefimenko, M.R. (2012). *Metodychni zasady formuvannia sotsialnoi adaptovanosti doshkilnykiv zasobamy ihrovoi diialnosti* [Methodological foundations of the formation of social adaptation of preschool children by means of game activity]. Donetsk : Noulidzh, Donets. vid-nia. (in Ukrainian)
25. Luparenko, S.Ye. (2014). *Orhanizatsiia dozvillia ditei u dytiachii ihrotetsi* [Organization of leisure of children in a children's playroom]. Kharkiv : Kharkivskiy natsionalnyi pedahohichnyi universytet im. H.S. Skovorody. (in Ukrainian)
26. Aizenbart, M.M. (2016). *Formuvannia sotsialno-komunikatyvnoi kompetentsii ditei starshoho doshkilnogo viku v protsesi ihrovoi diialnosti* [The formation of social communicative competence of children of preschool age in the process of playing activities]. Odesa : Derzh. zaklad «Pivdenoukr. nats. ped. un-t im. K.D. Ushynskoho». (in Ukrainian)
27. Savchenko, M.V. (2011). Vplyv ihrovoi diialnosti na vykhovannia samostiinosti v ditei doshkilnogo viku [The impact of gaming on the education of independence in preschool children]. *Nauka i osvita*, no. 4, pp. 358–361.
28. Savchenko, M.V. (2014). *Vykhovannia samostiinosti u ditei starshoho doshkilnogo viku v ihrovii diialnosti* [The development of independence in children of preschool age in the game]. Odesa : Derzh. zakl. «Pivdenoukr. nats. ped. un-t im. K.D. Ushynskoho». (in Ukrainian)
29. Butenko, V.H. (2018). *Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do formuvannia zdoroviazberezhvalnoi kompetentnosti doshkilnykiv zasobamy ihrovoi diialnosti* [Preparation of future educators for the formation of health care and preschool competence of preschool children through play activities]. Sumy : Sum. derzh. ped. un-t im. A.S. Makarenka. (in Ukrainian)
30. Volchynskiy, A.Ya., & Volchynska, N.O. (2009). *Ukrainski narodni rukhlyvi ihry v systemi fizychnoho vykhovannia doshkilniat* [Ukrainian folk mobile games in the system of physical education of preschool children]. Lutsk. (in Ukrainian)
31. Volchynskiy, A.Ya., Malimon, O.O., & Volchynska, N.O. (2010). Pidvyshchennia rukhovoї aktyvnosti doshkilniat zasobom ukrainskykh narodnykh ihor [Increasing motor activity of preschoolers by means of Ukrainian folk games]. *Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvivi*, no. 4, pp. 31–34.
32. Volchynska, N.O. (2011). Realizatsiia ihrovoho metodu v navchanni ditei doshkilnogo viku osnovnykh umin i navychok [The implementation of the game method in teaching preschool children the basic skills]. *Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, no. 1, pp. 33–36.
33. Volchynskiy, A.Ya., Malimon, O.O., & Smal, Ya.A. (2011). Fizychno vykhovannia doshkilnykiv zasobamy hry [Physical education of preschool children by means of the game]. *Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, no. 3, pp. 52–55.
34. Konokh, O.Ye. (2013). *Sportyvni ihry – doshkilnykam* [Sports games for preschoolers]. Zaporizhzhia : Aktsent. (in Ukrainian)